

Strategi 2023–2033

Den självklara kunskapskällan för hållbar trädgård

RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Riksförbundet Svensk Trädgårds strategi 2023–2033

Vår vision

Vi vet vilka positiva effekter som trädgård och fritidsodling har för individen, miljön och samhället. Vi vill att alla ska ha möjlighet att odla hållbart och vistas i inspirerande odlingsmiljöer. Vi arbetar för att underlätta kunskapsöverföring mellan generationer, skapa en lättillgänglig kunskapsbank och främja blomstrande trädgårdsföreningar – odlingsglädje i gemenskap! *Vi är den självklara kunskapskällan för hållbar trädgård.*

Våra medlemmar är ambassadörer för trädgårdskulturen. När vårt medlemsantal ökar ger det en trovärdighet och tyngd – vi får större genomslagskraft att påverka på alla nivåer och höja trädgårdskulturen till den självklara roll den bör ha i samhället.

”Den självklara kunskapskällan för hållbar trädgård”

Vårt uppdrag

Riksförbundet Svensk Trädgård är huvudorganisation för trädgårdsföreningar och deras regionala sammanslutningar, men finns även för enskilda personer.

Förbundets ändamål enligt våra stadgar är att

- främja den fritidsmässiga trädgårdsodlingen
- verka för en allmän förbättring av trädgårdskulturen och boendemiljön
- främja ekologisk odling
- bevara odlingskunskaperna över generationerna genom att väcka trädgårdsintresse bland barn och unga.

Förbundet ger stöd till medlemmar och föreningar och sprider kunskap via rådgivning, hemsida, medlemstidning och andra medier. Utifrån aktuell kunskap och interna utredningar riktar förbundet initiativ till myndigheter, företag och andra organisationer för att vidareutveckla och förbättra fritidsodlingens villkor i landet. Förbundet främjar även samarbete med organisationer och föreningar som verkar för fritidsodlingens utveckling. Genom rådgivning, information och kunskapsspridning om hållbart, hänsynsfullt odlande bidrar förbundet till att uppfylla de nationella miljömålen.

Giftfri miljö

Begränsad klimatpåverkan

God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och djurliv

Våra strategiområden

Dessa fyra områden ska vi fokusera på för att nå vår vision.

1

BLOMSTRANDE FÖRENINGSLIV

Föreningarna är hjärtat i vår organisation – att inspireras och utbyta erfarenheter i gemenskap för att utveckla en hållbar trädgårdskultur. Genom förbundet ger vi stöd åt föreningsstyrelserna och eldsjälarna. Föreningsarbetet underlättas och det blir mer tid över åt de roliga aktiviteterna, som lockar till medlemskap. Ett växande förbund har större genomslagskraft och kan påverka myndigheter, forsknings-studier och kulturlivet att sätta mer fokus på det vi älskar mest – trädgårdslivet!

2

KUNSKAP OCH HÅLLBARHET

Vår kunskapsbank har en stadig tillväxt-takt. Den är en lättillgänglig källa för faktabaserad odlingskunskap med fokus på hållbarhet. Trädgårdskultur och odling uppmärksammas som något positivt som kan tillämpas för att stärka samhället och levnadsmiljön.

3

KUNSKAPSÖVERFÖRING TILL KOMMANDE GENERATIONER

Att kunna odla är livsviktig kunskap som riskerar att försvinna. Vi vill att fler barn och unga ska få möjlighet att lära sig om miljö, klimat och odling så att kunskapen som finns i vår organisation bevaras och överförs till kommande generationer.

4

POSITIV EKONOMI

Medlemsavgifterna är vår huvudinkomst. Då vi inte kan och vill höja avgifterna för mycket, behöver vi hitta andra inkomst-källor för att kunna göra nya satsningar och utvecklas inom områdena ovan. En positiv ekonomi ger stabilitet och gör oss mindre sårbara.

Blomstrande föreningsliv

Målet – här är vi 2033

Föreningslivet inom förbundet är rikt och trädgårdsföreningarna livskraftiga. Målet är att bibehålla nuvarande föreningar, samtidigt som förbundet utökas med minst en förening per år.

Det är landets trädgårdsföreningar som utgör riksförbundet. I föreningarna odlas trädgårdskunskap och gemenskap. Föreningslivet är även en viktig del av demokratin. Vi står inför ett generationsskifte i föreningarna och kommer arbeta aktivt de närmaste tio åren för att bibehålla och utveckla föreningslivet i förbundet.

Vi når målet genom att

- **VARA ETT STÖD FÖR FÖRENINGARNA OCH UNDERLÄTTA FÖRENINGSARBETET**

  Förbundet har en god dialog med föreningarna och utvecklar hela tiden nya metoder för att stötta och underlätta för föreningarna på bästa sätt. Vi erbjuder digitala verktyg som underlättar medlemshantering och marknadsföring för föreningarna. På hemsidan finns en lättillgänglig idébank, med tips på aktiviteter, föreläsare och besöksmål, som kontinuerligt uppdateras.

- **UNDERLÄTTA FÖR SAMARBETE OCH UTBYTE MELLAN FÖRENINGARNA**

  Förbundet uppmuntrar föreningarna till samarbete och erbjuder kanaler som underlättar samarbete. Vänföreningar kan anordna gemensamma aktiviteter och stödja varandra i styrelsearbetet. Vi hjälper till att lyfta fram lokala ambassadörer som kan sprida information om värdet av att vara med i en trädgårdsförening.

- **SYNLIGGÖRA ATT VI ÄR ETT STARKT FÖRBUND**

  I marknadsförings- och mediestrategin är det tydligt att Svensk Trädgård är en riksorganisation för ett stort antal lokala trädgårdsföreningar över hela Sverige och vilka mervärden det innebär att vara en förening hos oss. Vi visar även tyngd och trovärdighet som påverkansorganisation genom vårt samarbete i FOR.

- **VERKA FÖR ATT STARTA NYA TRÄDGÅRDSFÖRENINGAR**

  Vi utvecklar ett bra tillvägagångssätt för att starta nya föreningar och undersöker även nya föreningsformer för engagemang, som till exempel lokala nätverk.

Vad kan det här innebära för ...

DIG SOM MEDLEM?

Tag med en vän på föreningens aktiviteter och uppmuntra till att bli medlem. Dela dina idéer med styrelsen i trädgårdsföreningen och avlasta denna genom att ta egna initiativ. Man behöver inte sitta i styrelsen för att få saker att hända.

DIN TRÄDGÅRDSFÖRENING?

Tag kontakt med en grannförening eller annan trädgårdsförening och tag stöd av varandra. Välkomna nya ansikten i föreningen. Träffa andra föreningar på de möten som förbundet anordnar.

KANSLIET OCH RIKSFÖRBUNDETS STYRELSE?

Underlättar för föreningarna genom att marknadsföra förbundet och erbjuda administrativa verktyg. Hjälper till att sprida erfarenheter från och mellan trädgårdsföreningarna. Engagerar ambassadörer för förbundet. Arrangerar möten för föreningarna.

Kunskap och hållbarhet

Målet – här är vi 2033

Vår kunskapsbank har en stadig tillväxttakt och utgör en lättillgänglig källa för faktabaserad odlingskunskap med fokus på hållbarhet. Med omvärldsbevakning, digitala metoder, en webbredaktör på deltid, samt en utökad rådgivningskapacitet med 50% sprider vi kunskapen vidare till fler, även utanför vår medlemssfär. Vårt arbete genom FOR, Fritidsodlingens Riksorganisation, ökar påverkansgraden hos myndigheter och näringsliv. Trädgårdskultur uppmärksammas som något positivt som stärker samhället och förbättrar levnadsmiljön.

De hälsofrämjande effekterna av odling och trädgård för människor – både fysiskt och psykiskt – är redan vetenskapligt påvisade. När vi sprider kunskapen om detta till olika samhällsgrupper, får vi fler aktiva medlemmar. Medlemmarna blir ambassadörer för hållbart odlande. Med hållbar odling når kommuner lättare sina miljö- och klimatmål. Det blir mindre resursslöseri, vi hjälper den biologiska mångfalden på traven, binder kol, bidrar till självförsörjning av mat och medvetenhet kring matproduktion, och det blir grönare boendemiljöer.

Det ger hopp, när man ser det stora i det lilla. Trädgårdsintresse förenar. Alla kan delta. Vi erbjuder demokratiska kanaler för kreativitet och samverkan. En grogrund för en positiv samhällsutveckling. Friskare människor, genom gröna, friskare miljöer!

Vi når målet genom att

- **VI TILLGÄNGLIGGÖR OCH SPRIDER KUNSKAP OM HÅLLBAR ODLING OCH LIVSSTIL**

  Genom att gräva där vi står förvaltar vi kunskapen som finns i organisationen. Vi fortsätter att producera material till vår medlemstidning *Hemträdgården*, faktablad och särtryck, men publicerar även materialet i olika tappningar på vår hemsida. Då blir kunskapsbanken mer lättillgänglig och sökbar.

  Det finns många sätt att presentera och sprida kunskap effektivt och fysiska möten är alltid vår kärna. Men vi vill även engagera genom att erbjuda digitala tjänster som till exempel föredrag och frågestunder, podcast och quiz. På så sätt kan vi nå ut till fler från riksnivå. Det blir billigare, mer lättillgängligt och innehållet blir mer levande och interaktivt. Vår ambition är att öka innehållet på hemsidan med 100 procent under två år, samt bibehålla en nyproduktionstakt på 20 procent

kommande år. Vi har utvecklat fler former av digitala tjänster för kunskapsspridning. Efterhand som ekonomin tillåter tar vi in fler rådgivare och webbredaktör, för att kunna producera mer kunskapsmaterial.

- **VI INFÖR ETT TEMARÅD**
  Ett nytt arbetsutskott bestående av styrelsemedlemmar och kanslipersonal skapas – Temarådet. Huvudsyftet är att underlätta koordineringen mellan olika aktiviteter som rör publicering och kommunikationssatsningar, samt kringprodukter. Rådet arbetar tematiskt och har som främsta uppgift att prioritera och ta fram publiceringsplaner och kommunikationssatsningar för en röd tråd genom alla våra aktiviteter. Varje tema genererar mervärden för medlemmarna.

- **VI OPINIONSBILDAR FÖR HÅLLBAR ODLING OCH TRÄDGÅRDSKULTUR**
  Samarbeten med externa aktörer ger en vinn-vinn-situation. Det kan vara vetenskapliga institutioner, andra organisationer, men även aktörer i den privata sektorn. Dessa kan exempelvis ha resurserna för framtagning av material, studier eller marknadsföringen för en gemensam kampanj. I samarbetet erbjuder vi trovärdighet och trädgårdskunskap, samt en lokal förankring över hela landet. Genom att initiera undersökningar eller studier, får vi fram ett faktaunderlag som väcker intresse. Faktaunderlag höjer trädgårdskulturens betydelse och påverkansgrad. Vi får gehör för viktiga frågor, som ligger i våra medlemmars intresse. Det är viktigt att vi leder utvecklingen och för fritidsodling framåt med naturen som vägledande förebild.

Genom vårt arbete i FOR, Fritidsodlingens Riksorganisation, är vi med och utvecklar fritidsodlingen, värnar om fritidsodlarnas intressen och för fram fritidsodlingens fördelar i samhällsutvecklingen. Vi är remissinstans i arbetet med nya lagar och regelverk och medverkar i motioner till riksdagen. Vi ökar påverkansgraden hos myndigheter och näringsliv där trädgårdskultur uppmärksammas som något positivt som stärker samhället och förbättrar vår hållbara levnadsmiljö.

Vad kan det här innebära för ...

DIG SOM MEDLEM?

Som medlem får du mer aktiviteter, kunskap och medlemsförmåner. Du har större chans att lyckas med dina odlingar. Dela och länka vidare kunskapen, för att hjälpa andra till hållbart odlande. Besvara förbundets undersökningar. Tipsa om vad som intresserar dig att lära mer om.

DIN TRÄDGÅRDSFÖRENING?

Kunskapsbanken och aktiviteterna är incitament till att locka nya medlemmar till er förening. Sprid kännedom om kunskapsbanken på hemsidan vidare, och uppmana medlemmarna göra likadant, så vi växer tillsammans. Arrangera frågestunder och snappa upp medlemmarnas behov till förbundet och *Hemträdgården*. Peppa medlemmarna att delta i undersökningar.

KANSLIET OCH RIKSFÖRBUNDETS STYRELSE?

Nya hemsidesverktyget gör det lättare att publicera och nå ut med vårt budskap om hållbar odling effektivare. Ökad kännedom ger oss större chans att påverka fler människors liv och levnadsmiljöer i positiv riktning. Vi blir den självklara källan för trädgårdskunskap – fortsätter vara Sveriges största trädgårdsförbund. Temarådet ger framförhållning, koordinering av aktiviteter och ett effektivare utnyttjande av resurser.

Kunskapsöverföring till kommande generationer

Målet – här är vi 2033

Fler barn och unga har fått möjlighet att lära sig om odling. Vi har en kunskapsbank om odling för och med barn. Trädgårdsföreningarna involverar barn och unga i verksamheten. Projektet *Odla unga odlare* har haft minst 500 skolmedlemmar. Odling används som ett pedagogiskt verktyg i skolor över hela landet.

Att kunna odla är livsviktig kunskap som riskerar att försvinna. Många barn och unga oroar sig för globala och lokala miljöproblem. Genom att odla får de en större förståelse för naturens kretslopp samtidigt som de får praktiska verktyg för att hantera problemen. När vi odlar tillsammans med barn stärker vi gemenskapen mellan generationer och skapar grunden för hälsosamma matvanor och spontan rörelse vilket främjar fysisk och psykisk hälsa, samt koncentration och inlärning.

Vi har en kunskapsbank fylld med odlings- och inspirationsmaterial anpassat för barn och unga, samt vuxna som vill odla med barn. Vi erbjuder olika slags mötesplatser där föreningsaktiva, pedagoger och barn kan inspireras och ta del av odlingskunskap. Vi välkomnar och involverar barn och unga i vår verksamhet och erbjuder aktiviteter som väcker deras intresse för odling och trädgårdskultur. I våra trädgårdsföreningar möts människor över generationsgränserna. Tillsammans med andra aktörer lyfter vi fördelarna med odling i skolan.

Vi når målet genom att

- **VI TILLGÄNGLIGGÖR KUNSKAP OM ODLING FÖR OCH MED BARN**

  Vi bygger upp en samlad kunskapsbank där alla som vill odla med barn kan finna inspiration och förslag på genomförbara aktiviteter. I kunskapsbanken finns material anpassat för skolan, trädgårdsföreningarna och familjer, men även material riktat direkt till barn. Vi delar med oss av den kunskap som finns inom förbundet men även av kunskap från andra aktörer och samarbetspartners. Kunskapsbanken är färdigställd senast 2025 och fylls sedan kontinuerligt på.

- **VI UPPMUNTRAR OCH INSPIRERAR TILL ODLING**

  Vi uppmuntrar trädgårdsföreningarna att involvera barn och unga i sin verksamhet genom att dela erfarenheter av aktiviteter och arbetssätt, samt erbjuda utbildning och ekonomiskt stöd. Vårt mål är att minst två föreningar per år ska få bidrag från förbundet för att genomföra aktiviteter för barn och unga.

Vi uppmuntrar till odling i skolan genom att erbjuda ett särskilt medlemskap för skolor, *Odla unga odlare*, som bland annat ger tillgång till pedagogiskt material anpassat till läroplanen. Vårt mål är att projektet *Odla unga odlare* har haft minst 500 skolmedlemmar fram till år 2033. Vårt långsiktiga mål är att hitta en långsiktig finansiering för projektet så att det kan ingå i vår ordinarie verksamhet.

- **VI OPINIONSBILDAR FÖR MER ODLING I SKOLAN**

  Eftersom vi vill att så många barn som möjligt ska får lära sig att odla opinionsbildar vi för mer odling i skolan både på lokal och nationell nivå. Genom att visa vad skolor vi stöttat har åstadkommit, får metoden legitimitet och fler kommuner får upp ögonen för odling i skolan. Vi ska producera minst en artikel per år som lyfter goda exempel inom projektet. Vi samarbetar med andra aktörer för att frågan ska få större genomslagskraft. Det långsiktiga målet är att odling används som ett pedagogiskt verktyg i skolor över hela landet och ingår i läroplanen.

Vad kan det här innebära för ...

DIG SOM MEDLEM?

Odla med dina barn eller barnbarn och upptäck vilken glädje det ger att umgås genom ett gemensamt intresse. Berätta om din trädgård eller odling för rektorn eller en lärare i dina barns skola. Bjud in barnens kompisar till din trädgård. Dela med dig av din kunskap till människor i din närhet.

DIN TRÄDGÅRDSFÖRENING?

Dela med er av er gedigna kunskap till den lokala skolan och stötta deras odlingsprojekt. Anpassa era aktiviteter så att även barn kan vara med, till exempel trädgårdsvisningar eller kurser för hela familjen. Barnfamiljer kan då få upp ögonen för föreningen och bli medlemmar. Ta del av ekonomiskt stöd från förbundet för att realisera era barnprojekt. Dela vidare era erfarenheter till andra föreningar i förbundet.

KANSLIET OCH RIKSFÖRBUNDETS STYRELSE?

Förmedlar kunskap om odling med barn och tillhandahåller pedagogiska verktyg. Erbjuder rådgivning och utbildningar för föreningar och skolor. Underlättar erfarenhetsutbyten mellan föreningar. Samarbetar med andra aktörer för större genomslag och spridning. Arbetar för att påverka makthavare.

En positiv ekonomi

Målet – här är vi 2033

En solid och stabil ekonomi där det finns utrymme för utveckling.
Vi ökar vårt sparkapital varje år.

Med ett sparkapital har vi trygghet och likviditet i en nyckfull omvärld, där oförutsedda utgifter kan dyka upp. Vi är inte enbart beroende av medlemsavgifterna. Det gör oss mindre sårbara för ökade utgifter och vi behöver inte göra nedskärningar som påverkar service och aktiviteter för medlemmarna. Med ökade intäkter är det lättare att planera långsiktig utveckling, i stället för kortsiktiga projekt. Det medför mindre stress för kanslipersonal och styrelse.

När vi erbjuder aktiviteter och produkter för icke medlemmar, eller ger medlemsrabatter, så ökar vi inte enbart intäkterna, utan ger incitament till medlemskap och på så sätt ökar vårt medlemsantal.

Vi når målet genom att

- **ÖKA MED TRE NYA INKOMSTKÄLLOR INOM FEM ÅR (2027)**

  Med fler ekonomiska ben att stå på blir vi mindre sårbara. Det kan till exempel vara att vi erbjuder digitala kurser och föreläsningar knutna till det tema vi för tillfället fokuserar på. Men det kan även vara genom fler sponsorer eller utveckla möjligheter att skänka en gåva.

- **EFFEKTIVISERA OCH UTÖKA DE DIGITALA HJÄLPMEDLEN**

  Med hjälp av effektiva digitala hjälpmedel kan vi frigöra tid och pengar. Ett sätt är att öka antalet e-postadresser i medlemsregistret med 85 procent innan år 2026, för att få ner kostnaderna för utskick per post. Attraktiva medlemsutskick når fler och höjer medlemsvärdet.

- **ÖKA ANTALET MEDLEMMAR**

  Medlemsavgifterna utgör förbundets ekonomiska grund. Genom att erbjuda en attraktiv medlemsnytta ökar antalet medlemmar och ekonomin blir än mer stabil.

- **ARBETA FÖR SAMARBETE MELLAN INTRESSEORGANISATIONER – ”ODLINGENS HUS”**

  Upprätta kontakt med liknande intresseorganisationer och utreda förutsättningarna för ett gemensamt ”odlingens hus”. Besparingar som är möjliga är hyreskostnader, kostnader för skrivare, nätverk, delade utrymmen, personaleffektivitet och så vidare. Mervärde blir en plattform där vi kan driva gemensamma frågor och aktiviteter.

Vad kan det här innebära för ...

DIG SOM MEDLEM?

Hjälp vänner i föreningen som har det svårt med det digitala. Förklara fördelarna med digitala medlemsutskick, hur de hittar på hemsidan och tar del av digitala föredrag eller frågestunder.

DIN TRÄDGÅRDSFÖRENING?

Anordna en medlemsaktivitet då ni berättar om nyhetsbrev per e-post, digitala medlemskort och hemsidan. Kombinera det med en digital föreläsning eller frågestund från förbundet. Tag hjälp av förbundet om ni känner er osäkra. Uppmuntra medlemmarna att lämna in sin e-postadress.

KANSLIET OCH RIKSFÖRBUNDETS STYRELSE?

Sprid information om vikten av att lämna in sin e-postadress. Ta fram bra medlemsutskick per e-post som ger ett mervärde för den som får det vilket kan uppmuntra fler till att lämna in sin e-postadress. Erbjuda ett upplägg för medlemsaktiviteter kring digitala lösningar.

Genomförande

Förutsättningar

För att vi ska kunna utvecklas inom de fyra strategiområdena och förverkliga vår vision behöver organisationen ett antal grundläggande förutsättningar.

EN STABIL EKONOMI. Vi behöver en solid och stabil ekonomi för att det ska finnas utrymme att planera för långsiktig utveckling. Ett ökat sparkapital ger trygghet och gör oss mindre sårbara för oförutsedda avgifter. För att inte bli för beroende av medlemsintäkter arbetar vi för att utveckla olika slags inkomstkällor, som donationer, försäljning av produkter, sponsring och projektbidrag.

EN STOR MEDLEMSBAS. Medlemsavgiften är vår största inkomstkälla. För att vi ska kunna arbeta långsiktigt är det viktigt att medlemsantalet ökar. Ett stort medlemsantal ger även organisationen trovärdighet och tyngd. För att medlemsantalet inte ska sjunka behövs livskraftiga föreningar och för att locka nya medlemmar behöver vi erbjuda ett attraktivt medlemskap och kommunicera medlemsnyttan.

EN EFFEKTIV ORGANISATION. Vi behöver en effektiv organisation för att hushålla med de resurser som vi har. Vi utvecklar digitala hjälpmedel som kan effektivisera administrationen både för kansliet och trädgårdsföreningarna. Vi tar fram nya arbetsmetoder för att kunna utvecklas med de befintliga personalresurserna. Genom att samarbeta med andra organisationer kan vi nyttja gemensamma resurser och stötta varandra.

Arbetssätt

De kommande tio åren kommer den här strategin att vara grunden i all vår verksamhetsplanering. Vi tar fram en handlingsplan för varje strategiområde som beskriver hur strategierna ska implementeras och vilka konkreta detaljerade mål vi vill nå. Vi planerar verksamheten för två år i taget och i verksamhetsplanen konkretiseras vilka aktiviteter och mål vi fokuserar på. För att engagera alla nivåer i organisationen kommer vi att arbeta utifrån teman. Dessa genomsyrar alla strategiområden och tydliggör hur alla i organisationen kan arbeta mot samma mål.

RIKSFÖRBUNDET
SVENSK TRÄDGÅRD

© **Riksförbundet Svensk Trädgård 2023**
svensktradgard.se

Bilder Riksförbundet Svensk Trädgård, Karina Brozinic, Inger Ekrem,
Sanna Friberg, iStock. Illustratör miljömålsillustrationer Tobias Flygar.
Form Charlotta Rahm.